

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Inobedientiam Saulis omni porosus probabilitate destitutam fuisse,
multipliciter demonstratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

*Inobedientiam Saulis omni prorsus
probabilitate destitutam fuisse
multipliciter demonstratur.*

ART. X. **R**espondeo negando Saulem habuisse
nullam veram probabilitatem de licita
omissione, & commissione eorum, quæ commi-
ssæ sunt, & ob quæ punitus à Deo fuit. Circa
probationes P. Mercori in contrarium, nota, quæ se-
quuntur. Primum asseritur affirmatè ab hoc Authore
Saulem considerasse in distinctione præcepti sibi
impositi ab oraculo antiquo; cujus tamen confide-
rationis, nec fundamentum, nec fundamenti vesti-
gium extat ubi ullum. Secundò, pro interpreta-
tione, & intelligentia probabili præcepti ore tenus
immediatè immediatè, & clarè, directè individualiter
ad Saulem, descendens distinctè ad particularia
adhibetur oraculum ambiguum, ut præcenditur, cara-
cteribus exaratum olim, & in quo nulla sit Saulis,
nec ullius omnino hominis mentio, sed solum Deus
dicere delectus memoriam Amalec sub cælo, abs-
que ulla determinatione, an per se ipsum immediatè,
an mediatè per aliquem hominem, & quem, &
quid, & quomodò, id est, exponitur clarum
per obscurum, distinctè prolatum per exaratum am-
biguum, determinatum quoad tempus, personam, &
modum, ac circumstantias per indeterminatum, ac
vagam quoad eadem omnia; quod quidem inter-
pretandi genus longè abest à veritate, ac legitima
probabilitate. Tertiò inducitur Saul homo militaris, &
legatus, per se ipsum interpretans sacrum textum, &
oraculum divinum in eo contentum, nec volens
consultare Samuelem Prophetam, quem habebat
præsentem, & intimatorem præcepti divini à Deo
missum, à quo poterat facillimè, ac certissimè de
veritate doceri. Quod idem est contra conceptum
opinionis verè probabilis, de cuius videlicet ratio-
ne est, ut concipiatur omnibus hinc, & inde confi-
deratis, & adhibita omni diligentia, quæ moraliter
adhiberi potest; Quartò, cum oraculum illud esset
scriptum lingua, & caractere vernaculo, ideoque
esse facile pervium Sauli quoad rem significatam
nomen proprium ad adstruendam nihilominus an-
tiquitatem in illo obscuritatem sit recursum ad ambi-
guum, ac lubricum scripturionis Hebraicæ sensum
ob defectum vocalium, necnon punctorum vice-
vocalium, quæ puncta tunc temporis adinventum
non fuerant. Pro ista porro sic, seu suspicandi,
sui asserendi ratione utitur Mercorus, ut vidimus,
auctoritate Sixti Senensis, & noluit advertere, quod
idem Sixtus eodem illo in loco, & est valde
notam omnibus ea de re aliquid scientibus, ejus-
modi punctorum necessitatem, & hallucinationem
in intelligentia suarum consonantium absque voca-
libus, & punctis accidisse Hebraeis post aliquot an-
norum centurias a Christo nato; idque propter dis-
positionem Hebræorum in varias mundi plagas, ex
quo Regnum Hierosolymitanum funditus eversum,
& gens Hebræa quaquaversum dispersa à Roma-
nis fuit, atque per diuturnam apud exterarum nationes
notam, & convictum ceperunt, ut usu venit, de-
fiscere usum legitimum idiomatis proprii, & justam
re certam intelligentiam propriorum characterum;
cum prius omnem eorum vim, & significationem
sub quavis dispositione, inflexione, & respectu
mutuo tam certo, & cum tanta distinctione, ac de-
terminatione, aut certe non admodum minori cal-

lerent, atque callemus Hispani, Galli, Itali, alii-
que sua quique idiomata, & scripturas. Ergo Saul
ulque adeò distans ab ejusmodi Hebræorum disper-
sionis tempore, ac statu, nullum potuit ex hoc ca-
pitate, aut errorem pati, aut excusationem obtende-
re. Quintò, imò ne tentavit quidem Saul talem ex-
cusationem, ut patet observanti totum illud deci-
mum quintum caput libri primi Regum, & exa-
ctum inibi, Samuelem inter, & Saulem, colloquium
accusationis, & excusationis delicti. Ubi urget P.
Mercorus argumentum ad hominem. Cum enim
dixisset adfuisse Sauli opinionem probabilem quo-
ad retinendas oves, & boves Amalecitarum, quia
retentæ fuerunt ad immolandum Deo; id inde
confirmat, quia ex eo capite nixus est Saul se excu-
sare Samueli. Debuisset igitur converso P. Mer-
corus agnoscere nullam adfuisse Sauli opinionem
probabilem ex collatione præcepti cum veteri ora-
culo, exque ejusdem oraculi ambiguitate, quia Saul
nullam ex hoc capite excusationem obtendere aus-
sus est.

ART. XI. Sextò deviat quadrupliciter P. Mer-
corus quatenus adducit pro se ex Sixto Senensi
quosdam Rabinos excusantes inobedientiam Saulis
ambiguitate veteris oraculi. Prima deviatio leviscu-
la est, quod Sixto referente Judæos quosdam, Mer-
corus substituit Rabinos quosdam, quod perinde est,
atque Italici quibusdam substituit Doctores quos-
dam legis Italos. Secunda major deviatio est, quia
illi Judæi, seu Rabini, seu non Rabini non dicunt
Saulem habuisse pro se opinionem probabilem,
quod unice erat re Mercori, sed excusant absolute
inobedientiam Saulis, id est, dicunt Saulem non
peccasse, quod est contra suppositum fundamentale
ipsius Mercori. Tertia maxima deviatio est, quod P.
Mercorus advocat tanquam patronos suos, sibi que
consentientes eos homines, qui in illo ipso puncto,
in quo collocatur patrociniū, atque consensus, sunt
heretici manifesti, ut potè excusantes inobedientiam
Saulis, quam accusat, ac reprobat clarissimè facer
textus, & punit severissimè Deus, ut patet ex præin-
dicato cap. 15. Quarta non minor deviatio est, quod
P. Mercorus non parum conniveat Judæis illis ul-
que adeò flagitiosis: Quia dum concedi Sauli pro-
babilem pro se opinionem, eo ipso concedit illi
plusquam ducentos Doctores Catholicos suffragan-
tes innocentie ejus. Totidem enim sunt, qui negant
eum peccare, qui habet pro se opinionem probabi-
lem. Adde ulterius, si libet, P. Mercorus, dum ad-
ducit pro se Judæos illos, seu Rabinos, adducere pro
se homines sibi contradicentes, quia Judæis illis ex-
cusantibus Saulem, non potest attribui, quod con-
cesserint Sauli opinionem minus probabilem, ut potè
insufficientem ex Mercoro ad excusandum. Conces-
serunt ergo illi opinionem magis probabilem, quæ
sola ex Mercoro sufficit ad excusandum, & quam
idem Mercorus negat adfuisse Sauli. Negat verò
ea præcisè ratione, qua eadem inter alia nos nega-
mus adfuisse illi opinionem ullatenus verè probabi-
lem: Quia nimirum constat clarè ex sacro textu,
& est certum ex fide Saulem peccasse, atque ad pec-
candum necesse est, per Mercorum, ut qui peccat,
non habeat pro se opinionem magis probabilem,
sicut necesse est per nos, ut nullam habeat pro se
opinionem verè probabilem. Septimò, ut admittatur
fuisse probabilem confusionem præcepti præsen-
tis cum veteri oraculo, necnon intelligentiam ejus-
dem oraculi, ac proinde & præcepti de delendis solis
masculis Amalecitis, nulla tamen superest probabili-

tas pro non deleta, sed servato vivo Rege Agag, qui utique erat masculus, & Amalecitas. Ergo nec eo posito habet Intentum P. Mercorus.

ART. XII. Octavo, quæ primo loco dicuntur in confutatione argumenti de occisione Regis Agag post triumphum, de immolatione, de stipendiis, sunt prætextus prorsus inanes, & vacui, quales nulli unquam defunt peccatori, & non sufficiunt ad probabilitatem opinionis, de cuius nempe conceptu est, ut nitatur fundamento, quod omnibus hinc, & inde consideratis non sit leve, sed magni ponderis quale certe fundamentum in illis prætextibus minime apparet, ut evincit clarissime Samuel in sua Saulis redargutione ex aperta, ac manifesta transgressionem præcepti, & videre quisque potest in illo cap. 15. vers. 22. Et facit ibidem ipse reus Saul dicens, vers. 24. Peccavi, quia pravaricatus sum sermonem Domini, & verba tua, timens populum, & obediens voci eorum. Nondum, quod addit inibi P. Mercorus, verba illa, non concupisces ex rebus ipsius aliquid, non haberi in textu Hebræo, & in vulgata nostra esse expuncta obelo, tamen si falsum sit, & videri in super scandalosum possit quoad expunctionem in vulgata per obelum, qui est nota adulterinorum, seu perperam scriptorum, ut patet ex dictionariis, & ex usu communi, nullum tamen id facio pro re præsentis, quia nil confert ad scopum Mercori, ut potest nil moventis circa actum Internum concupiscendi, sed solum circa res ipsas, & operationes exteriores, circa quas superest universalis illa alia particula præcepti, & demolire universæ ejus, ultra totalem internecionem expressam eidem in præcepto, & prætermittam magnam ex parte in executione Saul. Declinò, distinctio, quam rursus superaddit P. Mercorus de prohibitis, quia mala, & de malis, quia prohibita, atque de benigniori quoad hæc posteriora interpretatione; imprimis, ut locum habeat aliquem circa prohibitioem legis humanæ, nullum tamen habet circa prohibitionem legis divinæ, sed eatenus est de subiecto non supponenti, cum nil sit malum independentem à prohibitione divina, seu antecedenter ad illam, ut tradit D. Thom. 1. 2. quæst. 71. art. 6. ex Augustino, & offensum à nobis fuit in prædict. lib. 3. q. 20. Deinde aliud est interpretari legem, quæ obscura est, seu non satis clarè apparet, aliud vim legis patentem, ac manifestam eludere prætextibus æquè patenter, ac manifestè vanis, qui est casus noster, ut patet ex dictis.

ART. XIII. Undecimò, & ultimò. Comparatio illa majoris probabilitatis rationum faventium Sauli, quàm rationum faventium tribus illis opinionibus, de comestione ovorum, de inductione ad juramentum falsum, de legato non solvendo ultra centum annos, utrumque imprimis est de subiecto non supponenti, quia sicut rationes faventes Sauli nullius sunt probabilitatis, ut ex dictis apparet ab undè, ita tres illæ sententiæ nullius sunt probabilitatis, nec docentur ab ullo Doctore legitimæ auctoritatis, quæ sufficiat ad probabilitatem sententiæ juxta dicta in quæst. art. 2. & 3. & communiter censentur à viris doctis temeraria, & scandalosa. Quæro deinde à P. Mercoro, ubi habeatur præceptum divinum distinctè, & individualiter prohibens comestionem ovorum, & laiciorum in Quadragesima absque privilegio, inductionem ad jurandum falsum, quod ab inducto, seu jurante putatur verum, retentionem legati perpetui post centum annos, quale præceptum habuit Saul adversus incolumitatem, ac retentionem eorum, quæ non est demolitæ, & reti-

nuit. Cum in venerit similitudinem, & æqualem claritatem, ac certitudinem præcepti; tunc enim verè agere potuit de paritate rationum probabilium, in eaque planè gravissima deceptio P. Mercori, tam in hoc argumento de Saule, quàm in præcedenti de Adamo, quod nititur sententiæ negativæ obligationis in conscientia fuisse probabilem apud utrumque transgressorem divini præcepti, cum apud utrumque fuerit certa certitudine fidei divinæ certitudine divini præcepti utriusque individualiter concepti, ac intimati; Sauli quidem in materia etiam alium sensum gravissimam, primis verò parentibus sub comminatione gravissima, ac proinde obligantissime viter in conscientia sub eadem fidei divinæ certitudine; cum sit, perquam manifestum probabilitatem unius partis consistere minime posse cum totali, ac summa partis oppositæ certitudine. Sed fortasse tædet, jam optime Lector, tance in rebus tam manifestis moræ. Transcramus igitur ad aliam adversariam, eidem Sauli, sed alia via, ac modo adherentem.

*Aditus ad argumenta Sinnichii
versus usum licitum opinionis
probabilis.*

ART. XIV. I Oannes Sinnichius Doctor Lovaniensis, & Præses Majoris Institutii Collegii Theologici, in libro quodam suo, quem inscripsit, Saul Exrex, scribit multa sulo admodum calamo, à cap. 94. ad 123. inclusivè, quæ sicut, & sapienti lectori videri possent, ac debere in scriptis ad versus schismaticos, hereticos, atque paganos potius, quàm ad versus Doctores ullos Catholicos, & quorum plerique si non & omnia, nemini mentem venire possint dirigi adversus sententiam Doctorum Catholicorum, & plurimorum, & gravissimorum de usu licito opinionis probabilis, illam ipse Sinnichius non præloquutus fuisset initio, æque in progressu non identidem commotissime intentionem suam dirigi adversus eos Doctores, quoad illam eorumdem doctrinam. Præloquitur autem sic in prædicto cap. 94. *Refutationis ordo, ut hoc loco brevitè perstringamus Satheticorum quorundam Ethicæ, sive morum doctrinam nimio jam successu in Ecclesia adulescentem, multigena librorum editione sese diffundentem, ematibusque se opportunè importunè ingerentem, libertatem morum ardentem, prisio Ecclesiastica disciplina rigori non tam insidiantem, quam insulantem, persegutorum multitudine crebrescentem, eorumdemque doctrinæ celebritatem, quæ humanarum opinionum doctrinam tantum desert, sive arrogat, ut non cesset asserat, quidquid propriæ conscientia probabiliter subnixæ præscripserit. Ut autem manifestè clarescat scopum suum, subiungit ex P. Thoma Tamburini declarationem opinionis probabilis, distinctionem probabilis ab intrinseco, & ab extrinseco, computationem utriusque cum magis, & minus tuta, ac determinatam sententiam ejusdem Tamburini, licitum esse usum opinionis cuiusvis probabilis, tamen opposita sit, vel probabilior, vel tutior, id est, licitum esse universaliter usum opinionis cuiusvis; quæ nitatur ratione, vel auctoritate alicujus ponderis, dummodo nil appareat convincens pro parte opposita.*

ART. XV.